

На конференцији „Групе пријатеља народа Сирије“ одржаној 1. априла у Истанбулу учествовао је и министар спољних послова БиХ Златко Лагумџија, а из најближег суседства БиХ били су ту још министри спољних послова Хрватске и Црне Горе. Судећи према званичним изјавама министара, свако је ту имао неки свој интерес, мада су им и обавезе према НАТО-у – чије чланице, заправо, чине срж „Групе пријатеља народа Сирије“ – различите. Поред обавезе да скупу присуствује као чланица НАТО-а, Хрватска је имала и намеру да заштити интересе своје компаније ИНА у Сирији [1], док је Црној Гори основни интерес да се што пре нађе у чланству НАТО алијансе. Како БиХ још није добила ни Акциони план за чланство у НАТО-у (МАП), Златку Лагумџији је, највероватније, циљ био да и учешћем на скупу „Групе“ прикаже БиХ као веома заинтересовану страну за што брже добијање МАП-а.

Па, ипак, Лагумџија и његов црногорски колега Милан Рођен на скупу су дали изјаве у којима се види значајна разлика у подршци циљевима „Групе“, а који су се на крају свели на омогућавање наоружавања сиријских побуњеника, и поред напора изасланика УН-а Кофија Анана да дође до примене мировног плана. Док се Рођен трудио да истакне да је „поштовање Резолуције УН једини начин да се криза у Сирији реши“ [2], Лагумџија је истакао “да је мировни план прихватљив само уколико се одмах имплементира”

[3]

. Ту се, дакако, Лагумџија позвао и на “многе неспроведене мировне планове” током рата у БиХ, што – у контексту ставова које још од рата заступају и Лагумџија и други званичници у Сарајеву – значи позив на војну интервенцију НАТО-а. Наравно, Лагумџија такав позив није упутио из Истанбула, али већ и само присуство конференцији на којој нема ни Анана, ни представника Русије и Кине не значи ништа друго него бескрупулозно сврставање на једну страну у решавању сиријске кризе. Лагумџија је, изгледа, проценио да је то одлична прилика у намери бошњачких политичких кругова да се што пре домогну МАП-а, али степен удвориштва заступницима војне интервенције – који се најјасније види из поређења са Рођеновом поруком – веома је уочљив: док се чак и Рођен труди да пази на свој дипломатски речник позивајући се на УН, мада се налази у позицији да је Црна Гора далеко ближа НАТО-у него БиХ - Лагумџија, очигледно, сматра да му пристајање уз НАТО јастребове гарантује улазак БиХ у МАП већ на самиту НАТО-а у Чикагу у мају месецу.

Дакле, министар спољних послова БиХ вешто се труди да искористи сиријску кризу за испуњавање тог циља од којег Сарајево никада неће дићи руке: чланство у НАТО-у већи је политички императив за бошњачки политички и интелектуални естаблишмент и од приближавања ЕУ. Ипак, Лагумџија не би могао да наступа на скупу у Истанбулу да није добио “зелено светло” и од представника Срба и Хрвата. Уосталом, по Уставу БиХ, Председништво је задужено да формулише спољну политику, а ресорно министарство је спроводи. А нико у Председништву БиХ, а ни у РС није упутио ни реч критике на рачун Лагумџијиног боравка и иступа у Истанбулу. То, другим речима, значи да су и водећи политичари РС (не)вољно пристали на ову игру, што, у крајњој линији, чуди из два разлога: 1) јер се уздају у политичку подршку Русије и 2) што се мало коме у РС жури у НАТО алијансу.

Додуше, постоји неписано правило да се БиХ у спољној политици равна према ставовима ЕУ, па уколико у ЕУ не постоји јединствен став о неком спољнополитичком проблему – онда и БиХ према том проблему задржава неутралан став. То се оправдава одређењем БиХ за чланство у ЕУ. Али, сврставање БиХ у сиријској кризи на једну страну у најнепосреднијој је вези са стремљењима Сарајева ка НАТО-у, а да уопште не доприноси убрзавању пута ка ЕУ. Јер, да је бошњачким политичарима у Сарајеву стало до „европских интеграција“ онолико колико се у то јавно заклињу, онда би се вероватно много раније дошло и до унутрашњег договора у БиХ о закону о попису становништва или, рецимо, о спровођењу одлуке „Сејдић, Финци“. Најзад, водећи политичари Републике Српске недавно су понудили уступак да се део имовине за потребе Оружаних снага БиХ књижи на министарство одбране БиХ, што је био кључни услов да БиХ добије МАП, али ни то није довољно Сарајеву у настојању да се дочепа чланства у НАТО-у што пре. Бошњачке политичаре не занима превише ни то што политичари РС, с времена на време, упозоре да неће пристати на улазак у ту алијансу без референдума у Српској: на то у Сарајеву редовно одговарају да неће признати никакав референдум који није спроведен на нивоу целе БиХ.

Са таквим ставом, у крајњој линији, БиХ би - за шест, седам или више година - могла бити доведена у позицију предратног стања: Бошњаци и Хрвати ће изгласати улазак БиХ у НАТО алијансу, не марећи за супротан став грађана РС, па из тога црпети „леgitимитет“ да позову НАТО снаге да, је ли, уведу целу БиХ у своје окриље. Можда тај „црни сценарио“ данас изгледа немогућ, али уз још мало вештине Златка Лагумџије и његових наследника у Сарајеву, можда и није тако далек, уколико се буде одигравао без иједног критичког питања из Бањалуке. Најзад, и у Бањалуци се полако јављају гласови који тврде да би чланством у НАТО-у и међународна позиција РС наводно била ојачана, мада не износе озбиљне аргументе за ту тврдњу [4]. Изгледа, заправо, да би међународна позиција РС требало да буде толико лоша да би РС или једва дочекала да се БиХ учлани у НАТО или не би никако могла избећи ту врсту чланства. А ако већ сада у мају добије МАП, онда је „БиХ у септембру де фацто у НАТО-у, само што неће имати право гласа” – то се, такође, тврди у Бањалуци [5]. У тој

БиХ – „пријатељ Сирије“ на путу ка НАТО-у

Пише: Слободан Дурмановић
среда, 04 април 2012 11:39

прогнози би, изгледа, пуноправно чланство у НАТО-у могло бити још и примамљиво, е не би ли се стекло “право гласа”. Па да, је ли, РС коначно буде спасена. Са политичким гаранцијама Златка Лагумџије и његове групе пријатеља у НАТО-у.

[1] <http://www.croenergo.eu/izjava-vesne-pusic-naljutila-sirijce-kazu-da-je-ina->

[kompanija-drzave-neprijatelja-6207.aspx](http://www.croenergo.eu/izjava-vesne-pusic-naljutila-sirijce-kazu-da-je-ina-kompanija-drzave-neprijatelja-6207.aspx)

[2] <http://www.gov.me/vijesti/112969/Ministar-Rocen-ucestvova0->

[konferenciji-Grupe-prijatelja-sirijskog-naroda-u-Istanbulu.html](http://www.gov.me/vijesti/112969/Ministar-Rocen-ucestvova0-konferenciji-Grupe-prijatelja-sirijskog-naroda-u-Istanbulu.html)

[3] <http://www.mfa.ba/aktuelnosti/saopstenja/default.aspx?id=20870&template>

[id=16&pageIndex=1](http://www.mfa.ba/aktuelnosti/saopstenja/default.aspx?id=20870&template)

[4] <http://www.nezavisne.com/komentari/nezavisnistav/NATO-i-BiH-135055.html>

[5] <http://www.nezavisne.com/novosti/bih/Senatori-pozvali-Obamu-da->

[pomogne-BiH-134876.html](http://www.nezavisne.com/novosti/bih/Senatori-pozvali-Obamu-da-pomogne-BiH-134876.html)